

[Knihovny mimo hranice aneb Kongres Asociace francouzských knihovníků 2019](#) [1]

Autor:

- [HÁJKOVÁ, Zuzana](#) [2]

Číslo:

- [2019, ročník 28, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Ze zahraničních knihovnických spolků](#) [4]

Klíčová slova:

- [Francie](#) [5], [knihovnictví v zahraničí](#) [6]

I letos – stejně [jako před dvěma lety](#) [7] – se francouzští knihovníci sešli v Paříži na [kongresu své asociace – ABF](#) [8] (Association des Bibliothécaires de France, Asociace francouzských knihovníků). Ta byla založena již v roce 1906, sdružuje knihovníky ze všech typů knihoven a těch je více tři tisíce – vedle knihovníků mezi nimi najdeme i další profesionály z příbuzných oblastí (knihkupce, nakladatele, dodavatele databází a knihovních softwarů či zřizovatele knihoven). O administrativní činnosti a publikační činnost či koordinaci akcí se stará pět stálých zaměstnanců, vlastní činnost zajišťuje Národní rada ABF a 21 regionálních skupin. Každoroční třídenní kongres ABF patří mezi významné knihovnické akce. Vždy se snaží otevírat nová aktuální témata. Zopakujme si některá z témat předchozích let:

- 2010 – *Bibliothèques: et si on parlait d'argent?* (Knihovny – co kdybychom hovořili o financích?),
- 2012 – *La bibliothèque, une affaire publique* (Knihovna, věc veřejná),
- 2013 – *La bibliothèque, fabrique du citoyen* (Knihovna, prostor pro utváření občanské společnosti),
- 2014 – *Bibliothèques, nouveaux métiers, nouvelles compétences* (Knihovny – nová povolání, nové kompetence),
- 2016 – *Innovation en bibliothèque: sociale, territoriale et technologique* (Inovace v knihovnách: sociální, územní i technologická),
- 2018 – *À quoi servent les bibliothèques?* (Komu slouží knihovny?)

Letošní, 65. kongres ABF, spojený s valnou hromadou členů asociace, se konal ve dnech 6. až 8. června 2019 v Paříži a nesl název *Au-delà des frontières* (Knihovny mimo hranice). A hranice byly v tomto případě pojaty velmi široce – ať už teritoriální, mezi institucemi, mezi knihovnami i čtenáři, hranice v člověku samém z hlediska jazykového, věkového nebo například vzdělanostního. Ve všech těchto aspektech lze najít úlohy pro knihovny dnešní doby.

[9]

[10]

Zahájení kongresu (zdroj: [web ABF](#) [8])

Náplní kongresu byla více než dvacítka přednášek a cyklů příspěvků. ABF také organizovala krátká setkání účastníků kongresu s členy komisí ABF, které se zaměřují na konkrétní témata práce v knihovně (mj. práce s dětskými čtenáři, univerzitní knihovny, vzdělávání knihovníků, digitální knihovna, zahraniční spolupráce), nebo hodinu otázek na reprezentanty ministerstva kultury či školství. Součástí kongresu je i prostor pro vystavovatele – více než sedmdesátka z nich nabízela například digitální dokumenty, databáze, software pro knihovny, nábytek do knihoven, svůj stánek zde mělo mj. i nakladatelství se speciální nabídkou (knihy pro děti s poruchami zraku), asociace na podporu četby atp.

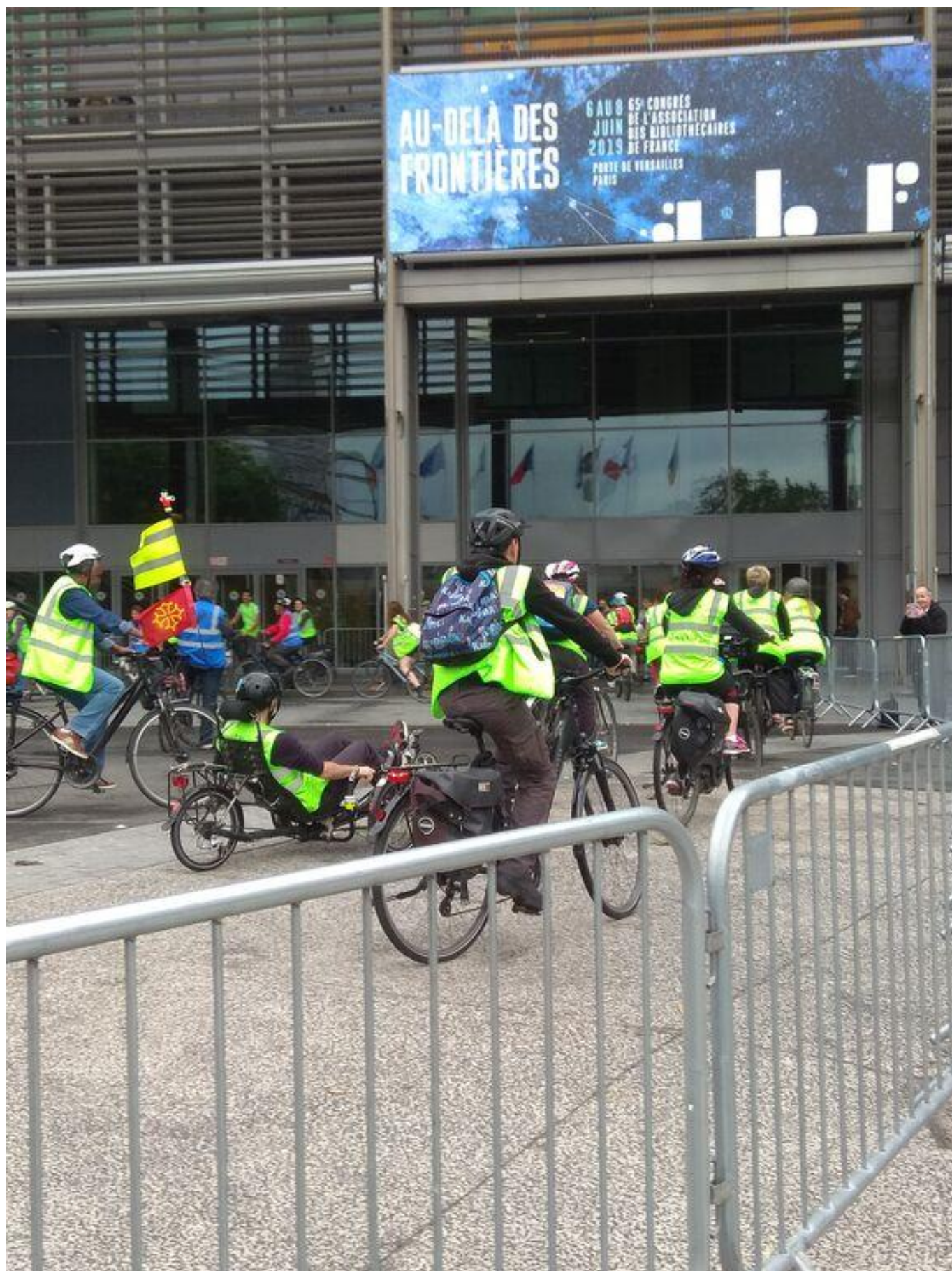
[11]

Úvodní den mezi vystavovatele spolu s předsedkyní ABF přišel i ministr kultury Franck Riester (zdroj: [web ABF \[8\]](#))

Časově nebylo možné obsáhnout vše, řada akcí se odehrávala na různých místech ve stejnou dobu. Ale již před začátkem kongresu účastníci dostali podrobný program a mohli si vybrat, kterých akcí se zúčastní. Zajímavý byl tradičně i formát příspěvků – většinou k jednomu tématu vystupovali dva až tři přednášející, s moderátorem, který představoval přednášející i pokládal doplňující dotazy. A téměř stejná část času jako příspěvkům byla vyhrazena i následující diskuzi. Posлуchači byli velmi aktivní a mnohdy ani tento velkorysý čas k diskuzi nestačil.

A nyní několik postřehů z přednášek i z celého kongresu. Hned na úvod zmíním neobvyklé zahájení – přesněji příjezd účastníků akce Cyclo-Biblia před slavnostním zahájením kongresu.

[Cyclo-Biblio \[12\]](#) je totiž každoroční akce cca 50 knihovníků, kteří týden na kole projíždějí region směrem k místu konání kongresu a cestou navštěvují vybrané knihovny. Letos to bylo více než 330 km z Le Havru přes Rouen do Paříže. Vedle vzájemné výměny zkušeností je to také zajímavá kampaň, která má propagovat služby knihoven a zvyšovat povědomí o nich.

[13]
Příjezd účastníků Cyclo-Biblio na kongres ABF (foto: Zuzana Hájková, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích)

Z prvního dne ještě zdůrazním dvě akce – prvním bylo téměř dvouhodinové setkání zahraničních účastníků a hostů na kongresu s francouzskými kolegy. Ti zde hovořili o tom, co považují za významné pro rozvoj knihovnictví ve svých zemích. Zaznělo i jméno České republiky – ve svém krátkém příspěvku jsem mluvila o oslavách 100. výročí prvního knihovnického zákona i o jeho přínosu. Toto téma vzbudilo docela diskuzi – Francie totiž žádný zákon o knihovnách nemá.

[14]

Setkání zahraničních účastníků kongresu (foto: Zuzana Hájková, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích)

Mediální výchova – nová úloha pro knihovny – to byl název jednoho z bloků přednášek prvního dne. Vedle sebe zasedli knihovníci, novináři, učitelé. Volně cituji jednoho z přednášejících, knihovníka univerzitní knihovny v Paříži: „Vždycky jsem si myslel, že falešným zprávám uvěří jen lidé nevzdělaní a hloupí. Ale zjistil jsem, že jedním z autorů a horlivých propagátorů fake news je náš bývalý student a dodnes dlouholetý čtenář naší knihovny. A naopak, z druhé strany vím, že mezi našimi čtenáři jsou i novináři – ti znají mechanismy a správné techniky, jak předávat informace a fakta. Nemají však proti sobě to správné publikum – proto vzniklo tohle opravdu reálné partnerství: Noviny plus knihovna.“ Vedle klasických dokumentů o principech ověřování pramenů seznámili s únikovou hrou, která je na univerzitě velmi oblíbená. V následné diskuzi zazněly i otázky týkající se zachování neutrality knihoven při hodnocení informací.

Z druhého dne kongresu zaujal i cyklus příspěvků s názvem *Nové hranice knihoven – nové vybavení*. Byly zde názorné ukázky vybavení knihoven, které se přizpůsobuje novým úlohám – ať už to byla [knihovna v Thionville](#) [15] nebo [malá vysokoškolská knihovna École des Ponts ParisTech](#) [16]. Obě tyto knihovny by měli navštívit účastníci studijní cesty SKIP v květnu 2020.

Poslední den kongresu jsem si nenechala ujít moderátorku bloku Amandine Jacquet, kterou si členové SKIP možná pamatují díky [její přednášce o knihovně jako třetím místě](#) [17] na valné hromadě SKIP v Hradci Králové, a její blok *Různorodost i limity knihovnického povolání*. Na řadě příkladů nových služeb ukázala, jak se musí měnit i knihovník a požadavky na něj. Ve své úvodní prezentaci představila několik příkladů atypických knihovnických fondů a služeb, které fungují ve Francii či v zahraničí – mj. půjčování náradí, hudebních nástrojů, oděvů, semínkovny nebo šicí dílny. Na ni pak navázali další řečníci s konkrétními příklady, jak se jejich knihovny proměnily a přizpůsobily novým požadavkům veřejnosti. Prvním byla malá knihovna v oblasti se stárnoucí populací (300 obyvatel) v Saint-Denis-les-Martels s [novým multifunkčním pracovním prostorem, který funguje jako knihovna, sociální středisko i poštovní pobočka](#) [18]. Následovala prezentace [Knihovny Zoetermeer](#) [19] v Nizozemí, kde vedle klasických knihovnických výpůjčních služeb najdeme další prostory pro kulturní, sociální a vzdělávací akce i pro záležitosti místní komunity nebo pro její správní služby (mj. vyřízení cestovního pasu nebo řidičského průkazu). Tzv. participativní knihovna v Zoetermeeru se stala i zajímavým místem pro místní podniky a organizace (je jich více než 50) – ti využívají sdílených prostorů v knihovně, organizují zde workshopy pro své uživatele i pro veřejnost apod.

Stejně zajímavá byla řada dalších příspěvků, např. na téma digitálního začleňování a vzdělávání seniorů, teenagerů jako specifického publika či partnerství a spolupráce s jinými typy organizací. Snad i tento malý výběr ukazuje, že naši francouzští kolegové řeší podobné odborné problémy a umějí o nich diskutovat i hledat řešení.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/knihovny-mimo-hranice-aneb-kongres-asociace>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/knihovny-mimo-hranice-aneb-kongres-asociace>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hajkova-zuzana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranicnich-knihovnickych-spolku>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/francie>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovnictvi-v-zahranici>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-3/z-letosniho-kongresu-asociace-francouzskych>
- [8] <https://www.abf.asso.fr/2/184/775/ABF/65e-congres-6-8-juin-2019-paris>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/607/hajkova4.jpg>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/607/hajkova5.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/607/hajkova3.jpg>
- [12] <http://www.cyclingforlibraries.org/cyclobiblio/>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/607/hajkova1.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/607/hajkova2.jpg>
- [15] <https://mediatheque.mairie-thionville.fr/>
- [16] <http://www.enpc.fr/learning-centre-0>
- [17] https://bulletin.skipcr.cz/prezentace/val_hro_architektura/Jackuquet.pdf
- [18] <https://bibli-martel.jimdo.com/pr%C3%A9sentation/>
- [19] <https://www.bibliotheek-zoetermeer.nl/>